

a r t 4 4 d

ARCHITECTURE / DESIGN & ARTS

NUMBER 102
MARCH 04
50 BAHT

photograph by Jeffrey Debrany

**BEHIND THE
ICE WALLS
OF LOT-EK
AND TOP
CHANGTRAKUL**

**HIGH
FLYER
EVEREST
BY
KATA
SANGKHAE**

**MARIMEKKO
BACK
TO
THE
FLOWERS**

**FROM COLOURS
TO ECOLOGY
A CONVERSATION
WITH
SAUERBRUCH
HUTTON
ARCHITECTS**

ลองคลิกเข้าไปดูที่ artandlanguage.org เว็บไซต์ส่วนตัวของ R. Streitmatter-tran ศิลปินชาวเวียดนาม ผู้ทำงานคาบเกี่ยวสื่อหลายประเภท ทั้ง performance art, video, installation และ design เนื้อหาในเว็บไซต์หลายส่วนชี้ให้เห็นว่าเขากำลังให้ความสนใจเรื่องผลผลิตทางด้านสื่อและวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นพิเศษ

“ริช” เกิดในเวียดนาม มีสภาพเป็นเด็กกำพร้าในช่วงสงครามก่อนจะถูกนำไปเลี้ยงดูและเติบโตขึ้นในอเมริกา ปัจจุบันเขากลับมาทำงานและอาศัยอยู่ในโฮจิมินห์ซิตี้ “ผมเรียนจบทางด้านศิลปะในโปรแกรมที่ชื่อ “Studio for Interrelated Media (SIM)” จาก Massachusetts College of Art โปรแกรมนี้เกิดขึ้นมาในช่วงปลายยุค 60’s ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีวิดีโอเกิดขึ้นมาในอเมริกา มันเป็นโปรแกรมสำหรับศิลปินที่ต้องการจะทำงานกับสื่อหลากหลายประเภท ตัวอย่างเช่นจิตรกรที่อยากทำงานวิดีโอ หรือประติมากรที่อยากทำงานเสียงหรือสถาปนิกที่อยากทำงาน performance คนพวกนี้สามารถเข้ามาทำงานใน SIM ซึ่งเต็มไปด้วยเพื่อนร่วมชั้นที่มีทักษะหลากหลาย พูดง่าย ๆ มันก็คือ hybrid for hybrids นั่นเอง ในตอนแรกผมอยากจะเป็นกราฟฟิคดีไซน์เนอร์ แต่ดันไปเสียความรู้สึกกับความไม่จริงจังในการสร้างแบรนด์ให้กับผลิตภัณฑ์ที่ไม่ดี นอกจากนี้ยังมีหนังสืออีกสองเล่มที่มีบทบาทในการผลักดันชีวิตผมจาก commercial design ไปสู่ experimental arts หนังสือสองเล่มที่ว่าก็คือ “Design for the Real World” โดยนักออกแบบอุตสาหกรรม Victor Papanek และ “Spaceship Earth” โดยสถาปนิก R. Buckminster Fuller ประกอบกับการล้มครืนของธุรกิจอินเทอร์เน็ต ยิ่งช่วยให้อารมณ์จิตใจเปลี่ยนจาก practical มาเป็น experimental ทำได้ง่ายยิ่งขึ้น ผมเคยมีโอกาสนำเรียนกับ John Maeda ที่ MIT Media Lab ในชั้นเรียนเกี่ยวกับสื่อคอมพิวเตอร์ แต่ตอนนั้นผมไม่ได้ตั้งใจแล้วว่าสื่อตัวนี้ไม่ใช่ทั้งหมดที่ผมสนใจ หลังจากนั้นผมจึงเริ่มทำงานทดลองกับวิดีโอ ภาพยนตร์ เสียง งานติดตั้ง และศิลปะสื่อแสดง”

ริชได้รับเชิญจาก Switchmedia ให้เข้าร่วมโครงการศิลปินพำนักที่เชียงใหม่ ซึ่งจะเชิญให้ศิลปิน 6 รายเข้ามาพำนักที่เชียงใหม่ 1 รายต่อ 1 เดือน (พม่า สิงคโปร์ เวียดนาม กัมพูชา และญี่ปุ่น) ต่อเนื่องเป็นเวลา 6 เดือน เพื่อศึกษาวิจัยและทำงานหลากหลายสาขา ตั้งแต่ new media ไปจนถึง installation

“การเดินทางมาเป็นศิลปินพำนักของผมบังเอิญเป็นช่วงเวลาครบ 1 ปีพอดีของเหตุการณ์เผาสถานทูตไทยในพนมเปญ เมื่อเดือนมกราคม 2003 เหตุการณ์ครั้งนั้นสะกิดใจผมมาก และทำให้ผมสนใจพลังของสื่อ ทั้งในความเป็นวิถีทางในการควบคุมและการสร้างสรรค์ แบบที่คุณรู้เช่นกันล่ะว่า จลาจลในครั้งนั้นเริ่มจากการรายงานของสื่อกัมพูชาว่า นักแสดงสาวชาวไทย สุวันท์ “กบ” คงยิ่ง กล่าวว่าจะมาร่วมครวญให้ประเทศไทย (ภายหลังมีการพิสูจน์ได้ว่าเป็นเรื่องเท็จ) ในภาษาอังกฤษเวลาที่เธอเอาคำสองคำคือ fact กับ fiction มาผสมกัน คุณจะได้อะไรใหม่ faction ซึ่งใช้อธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพนมเปญได้ตรงเผงเลย ผมต้องการจะใช้เหตุการณ์ครั้งนั้นเป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษาโครงสร้างและรูปแบบของสื่อในเอเชีย มันน่าสนใจที่จะมองเหตุการณ์นี้ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชา จากสายตาของคนอเมริกันเวียดนาม เราไม่ได้มองว่ามันเป็นเรื่องบังเอิญปรากฏการณ์แบบเดียวกันนี้เกิดมาแล้วทั่วโลก ในเวียดนามมักแสดงชื่อ Don Duong

ถูกมองว่าเป็นคนชายชาติมาแล้วจากบทบาทที่เขาแสดงเป็นตัวร้าย ในหนังของ Mel Gibson เรื่อง “When We Were Soldiers” และในอินเดีย พวกนักแสดงมักจะได้รับกรับที่บูชาเป็นพระเจ้าองค์เดียวกับที่พวกเขาแสดงในหนัง ไซ้หัวตลกกำลังระบาดเข้ามาในช่วงที่ผมพำนักอยู่ในเชียงใหม่ และผมพบว่าการเมืองที่เข้ามาจัดการกับโรคระบาด ก็เป็นอีกแหล่งข้อมูลที่น่าสนใจอีกอย่างในเวียดนามตอนนี้ KFC เริ่มเลิฟเมนูปลากันแล้ว”

ก่อนจะกลับมาทำงานในเวียดนาม ริชเคยมีโปรเจกต์ที่น่าสนใจอยู่โปรเจกต์หนึ่งในอเมริกา “มันเป็นงานที่ทำให้กับ Orange เกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพของเทคโนโลยีโทรศัพท์เคลื่อนที่ในการให้บริการแพคเกจในอังกฤษ มันเป็นโปรเจกต์ทดลองมากกว่า ในขณะที่เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาไปข้างหน้า เราได้แต่หวังว่าชีวิตของเราจะดีขึ้น ไม่ใช่แค่มีสื่อใหม่ๆ เพิ่มเข้ามา แต่คุณภาพชีวิตต้องดีขึ้นด้วย บางทีถ้าคุณได้สัมผัสภาษาผมในอีกสองปีข้างหน้า เราอาจจะสนทนาผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยมีการเปลี่ยนค่าพูดเป็นตัวหนังสือส่งไปที่ inbox ของคุณได้ทันที พร้อมกับวิดีโอเสียงและภาพ หรือ art4d ในอนาคตจะมีภาพวิดีโอในหนังสือด้วย digital ink (และคุณอาจจะไม่ต้องกรอกหน้ากระดาษจริงสำหรับตัวหนังสือสองภาษาอีกแล้ว เพราะตัวหนังสือสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามภาษาที่คุณต้องการ เพื่อให้มีพื้นที่เนื้อหามากขึ้น) ใครจะรู้ล่ะ? ผมบอกได้แต่เพียงว่ามีความเป็นไปได้และมันเป็นแนวคิดที่เราทำให้กับ Orange (แม้ว่าผมจะไม่ชอบเรื่องการสร้างแบรนด์) ซึ่งเป็นสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นจริงในอนาคต”

ฟังเขาพูดมาถึงตรงนี้ จะเห็นได้ว่ามีเดียและเทคโนโลยีทางด้านมีเดีย มีบทบาทสำคัญในงานของริชเสมอมา และบ่อยครั้งผลผลิตที่เกิดขึ้นเป็นการขยายผลมาจากการบริโภคสื่อนั่นเอง “หนังสือพิมพ์ นิตยสารและอินเทอร์เน็ต อาจจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการทำงานของผม หนังสือพิมพ์คือยี่สิบข้อมูลในเรื่องต่างๆ ทั้งการเมือง สังคม พอจบวันนี้ก็รอวันต่อไป นิตยสารช่วยนำประเด็นสดๆ มาให้คุณอินเทอร์เน็ต (โดยเฉพาะเว็บและอีเมล) ช่วยส่งถ่ายข้อมูลและสร้างวงสนทนาได้จากทุก ๆ แห่ง สื่อแต่ละประเภทสามารถวิพากษ์วิจารณ์ซึ่งกันและกัน เราจะเปลี่ยนสื่อ (ทั้งการบริโภคและผลผลิต) ให้เป็นงานศิลปะได้อย่างไร กบฏใน Chiapas ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อในการปลุกเร้าสร้างความสนใจในสิ่งที่พวกเขากำลังทำ ยังมีโปรเจกต์อีกมากมายที่ยกย่องที่อาศัยเทคโนโลยี GPS แต่ผมคิดว่างานศิลปะของผมไม่ได้ถูกกำหนดโดยเทคโนโลยี แต่ได้รับข้อมูลจากเทคโนโลยีมากกว่า... ความคิดที่อยู่เบื้องหลังงานต่างหากที่เราควรให้ความสำคัญมากกว่าเครื่องมือที่ใช้ คิดถึง Duchamp และงาน ready made สี สิ่งของที่อยู่ของมัน เทคโนโลยีก็มีอยู่แล้ว แต่คุณอยากจะทำอะไรล่ะ”

หลังจากใช้ชีวิตอยู่ที่เชียงใหม่ตลอดเดือนมกราคม ริชเดินทางกลับไปเวียดนามเพื่อสานต่องานทดลองที่รออยู่อีกหลายโปรเจกต์ด้วยกัน “ผมยังคิดถึงเวลาที่ผมเชื่อมต่อเข้าไปในอินเทอร์เน็ตบนถนนนิมมานเหมินท์ ยังจำได้ว่าตอนมาถึงเมืองไทยวันแรก ผมได้พบปะประสบการณ์ดี ๆ (อาหารอร่อยด้วย) ที่ The Land มันเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้โดยแท้จริง ผมได้พบคนเก่งๆ มากมายที่นี่ และประสบการณ์ที่นี่จะเป็นสิ่งที่คอยย้ำเตือนให้ผมขยันทำงานมากขึ้น ผมว่ามันกระตุ้นประสาทผมได้เหมือนกับ Red Bull เลยล่ะ”

“When facts and fictions are not clear, the unreal often manifest in reality”, says R. Streitmatter-tran, a media artist based in Ho Chi Minh City.

Click into artandlanguage.org, the personal website of R. Streitmatter-tran a Vietnamese artist working in performance art, video, installation and design, and we see that his current research focuses on media and cultural production in Southeast Asia.

R. Streitmatter-tran who is known as “Rich” was born in Vietnam, orphaned during the war, adopted and raised in the US and has now returned to live and work in HCMC.

“I have an arts degree in a program called, Studio for Interrelated Media (SIM) from the Massachusetts College of Art. The program was created in the late 60’s during the advent of video in the US. The program was established for artists who wished to work in a variety of media without specializing in any one form. For example, painters wishing to work with video, or sculptors wanting to work with performance could do it in SIM and receive a holistic and varied critique from their peers. In short, it’s a hybrid for hybrids. From the beginning, I wanted to be a graphic designer but became disenchanted with the dishonesty of “branding” bad products. A few books also were pivotal in my detour from commercial design to experimental arts, two that come quickly to mind are “Design for the Real World” by industrial designer Victor Papanek, and “Spaceship Earth” by architect R. Buckminster Fuller. These texts coupled with the collapse of the Internet economy made the shift from practical to experimental easier. I had an opportunity to study under John Maeda at the MIT Media Lab, and ironically, it was whilst working with computational media that I decided it really wasn’t for me at all. I then began to experiment in video, film, sound, installation and performance art”.

Rich has been invited by Switchmedia to participate in the Chiang Mai Artist in Residency Program (CARP), a one-month arts residency offered to Asian artists. So far six artists in six months, from Burma, Singapore, Vietnam, Cambodia and Japan, have been part of this program and they have worked in a variety of disciplines, from new media, performance to installation.

“My residency happened to fall on the one-year anniversary of the burning of the Thai Embassy in Phnom Penh in January 2003. This event intrigued me for several reasons and particularly piqued my interest in the power of media as both a means of control and creation. As you know, the riots were triggered by a comment in the Cambodian press allegedly

Media power

made (and later verified to be false) by Thai actress Suwanan “Kob” Khongying that Angkor Wat should be returned to Thailand. In English, when you almost anagrammatically blur the words FACT and FICTION, you get the word FACTION, which in some ways is exactly what occurred in Phnom Penh. I wanted to use this event as a starting point for an investigation into media structures and tactics in Asia. It was interesting to observe this event between Thailand and Cambodia from a Vietnamese-American perspective. But we cannot consider this a fluke, this phenomenon happens worldwide. In Vietnam, actor Don Duong was cast as a national traitor for his character portrayal in the Mel Gibson film “When We Were Soldiers”, and in India actors are often worshipped as the deities they represent in films. The avian bird flu came into full force during my residency in Chiangmai and I found the politics of the epidemic another source to draw from”.

He also mentioned a project, which is a collaboration with Orange and a company he worked with in the US, about enhancing interactive and informational experiences for sport fans in the UK via mobile phone technology.

“It was more of an exploration of an idea. As communications technologies continue to develop, we can only hope that our lives will improve, not by simply having our experiences re-mediated and replaced but enriched. Perhaps if we were to conduct this interview a couple of years in the future, we might have a conversation on mobile phones, conversations converted real-time from speech-to-text and sent directly to your inbox, along with video, sound and image annotations. Or, art4d might have live video embeds via digital link in future issues (and with that, you might no longer need page real-estate for bilingual text — the text might automatically flow and align in whatever language you wish, leaving room for more

content). Who the hell knows? All I can say is that possibilities exist and that’s the attitude we had going into the project for Orange (despite my reservations about branding) that interesting things might happen”.

It seems that media and media technologies play a very important part in his work “The newspaper, the magazine, and the Internet are perhaps the most important elements in the process of my work. The newspaper gives you a daily dose of information on a variety of subjects in a very politically and socially contextualized package. It’s what it is, and you’ll have to wait another day for the next. The magazine can bring a novice to a certain subject up-to-date in the matter of only a couple of issues. The Internet (web and email, in particular) provides a transport for information and a forum for communication that is accessible from most of the places I find myself in. Each also has the ability to comment on the other. How do we turn media (consumption and production) into art? The rebels in Chiapas used the Internet to contest and bring attention to their cause. Some journalists in Iraq used their mobile phones to update their reports. There are several projects around using GPS technologies. But I think it’s important to say here that my art work is not defined by the technologies but rather informed by them”.

After spending a month in Chiang Mai, Rich has already returned to HCMC where he can continue working on several experimental projects. “Well, for one, I’m loving the wireless Internet connection down the street on Nimmanhamin. On the first day in Thailand, I had a great time (and great food) at The Land and it’s been a genuine learning experience since. I’ve met many talented people here and it’s reminded me that I must continue to work diligently. Its invigorated me, I guess, much like a Red Bull”.